

Međunarodna saradnja:

Strategija internacionalizacije Univerziteta u Sarajevu

Internacionalizacija kao proces prožima sve sfere visokog obrazovanja. Internacionalizacija se pominje u smislu fizičke mobilnosti, akademske saradnje i prenosa akademskog znanja kao i međunarodnog obrazovanja. Ona podrazumijeva novu formu komuniciranja i interakcije među zemljama, s ciljem usvajanja međukulturalnih znanja i kompetencija. U okviru internacionalizacije, segment mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika od iznimne je važnosti iz više razloga: jača kvalitet programa i izvrsnost istraživanja, jača akademsku i kulturnu internacionalizaciju evropskog visokog obrazovanja, saradnju i natjecanje među visokoobrazovnim institucijama. Istovremeno, mobilnost je postala simbol evropskog prostora visokog obrazovanja koji je iniciran da omogući lakšu prepoznavljivost i pokretljivost unutar Evrope, kao i s ciljem jačanja saradnje evropskih zemalja sa izvanevropskim zemljama. Univerzitet u Sarajevu posjeduje specifičnu snagu koju baštini prije svega na svojoj akademskoj tradiciji i akademskoj kulturi djelovanja i otvorenosti prema svijetu zahvaljujući kojoj ni u najtežim vremenima nije prestao djelovati i zahvaljujući kojoj su uvijek postojali načini da se i u momentima kad je fizičko kretanje bilo nemoguće osjeti uticaj i duh međunarodnih aktivnosti. Ova institucija danas ulaže značajne napore kako bi pratila razvoj evropskog prostora visokog obrazovanja i svoje učešće u njemu. Maksimalni napori se ulažu kako bi se obezbijedio pristup i učešće u međunarodnim projektima zato što su aktivnosti ove vrste praćene finansijskim podsticajnim mjerama kojima pojedinačne institucije ne bi imale pristup bez udruživanja sa drugim visokoškolskim institucijama niti ih mogu crpiti iz nacionalnih fondova.

Po svojoj prirodi, međunarodne aktivnosti su složenije od domaćih. Internacionalizacija nije moguća bez široke palete usluga podrške. Institucije se razlikuju prema tome šta poduzimaju u pogledu nastave stranih jezika, nastave lokalnog jezika za strane studente, smještaja za strane studenta, informacijske i administrativne podrške, savjetovanja itd. Dodatna prepreka je nepostojanje nacionalnih šema mobilnosti i stipendijskih programa. Stoga se djeluje uglavnom prema programskoj strukturi.

Naša **misija** u segmentu međunarodne saradnje jeste jačanje internacionalizacije Univerziteta u Sarajevu predstavljanjem ove institucije kao savremenog univerziteta evropskog i svjetskog kvaliteta.

Vrijednosti prema kojima se vodimo i težimo su:

1. transparentnost i stručnost u radu,
2. njegovanje tradicije međunarodne saradnje,
3. širenje kulture otvorenosti ka stranim studentima, nastavnicima i saradnicima iz regionala, ali i šire,

4. promicanje vrijednosti međunarodne saradnje među studentima, nastavnicima i saradnicima Univerziteta u Sarajevu i
5. promicanje raznovrsnosti studijskih programa
6. kontinuirano djelovanje u pravcu jačanja međunarodne vidljivosti i prepoznatljivosti.

Naša vizija jeste biti lider u regiji u oblasti međunarodne saradnje ulažući kontinuirane napore na jačanju svoje međunarode vidljivosti i prepoznatljivosti Univerziteta kao cjeline i svih njegovih organizacionih jedinica. Uvodeći i razvijajući zajedničke studijske programe sa međunarodnim partnerima raditi na razvijanju instrumenata i aktivnosti koje se fokusiraju na razvoj međunarodnih i interkulturalnih kompetencija studenata kako bi studenti napustili univerzitet kao stručnjaci spremni da žive i rade u globaliziranom svijetu.

A. PROGRAMSKE STRUKTURE

Visokoobrazovne institucije se značajno razlikuju po obimu kojem su pristupile implementaciji i razvijanju aktivnosti sa međunarodnim karakterom te sistemskim djelovanjem koje se može okarakterisati kao koherentna i ciljana politika ili čak strategija. Implementacija strategija o međunarodnoj saradnji ovisi o sinergijskom djelovanju programskih i organizacijskih struktura i sadržaja. Programske strukture odnose se na učešće u raznim međunarodnim programima koji mogu uključivati mobilnost studenata i nastavnika, internacionalizaciju kurikuluma, članstvo u mrežama, itd. Nekoliko je programa koji su zasigurno najviše povezivali pojedince i institucije zemalja Zapadnog Balkana te doprinijeli provedbi reformi srodnih onim što je na partnerskim visokoškolskim institucijama zemalja članica Evropske unije postao standard. Programi Tempus, CEEPUS i Erasmus Mundus su uveliko doprinijeli internacionalizaciji univerziteta te provedbi reformi u skladu sa bolonjskim principima.

TEMPUS

Osnovni cilj Tempus programa je pružanje podrške partnerskim zemljama u procesu modernizacije sistema visokog obrazovanja, a u skladu sa principima Bolonjskog procesa i Lisabonske strategije. Program promoviše saradnju u oblasti visokog obrazovanja između Evropske Unije i partnerskih zemalja koje su uključene u Tempus program. Saradnja se ostvaruje kroz razmjenu iskustava, znanja i praksi, kao i kroz zajedničku implementaciju projekata. U periodu od 1996. do 2014. godine, uključujući i pripremnu fazu TEMPUS-a, Univerzitet u Sarajevu je učestvovao u 103 TEMPUS projekata, od toga kao partner u 83, kao akademski koordinator u 16 i kao grantholder u četiri projekta.

U 2014. godini naš univerzitet je imao aktivno učešće u 17 projekata, od kojih je učestvuje u sljedećim Tempus projektima:

Br.	Naziv Tempus projekta	Akronim	Šifra	Granholder
1.	Curricular reform of heritage sciences in Bosnia and Herzegovina	BIHERIT	530755-TEMPUS-1-2012-1-BA-TEMPUS-JPCR	University of Sarajevo
2.	Quality in Research	QinR	517097-TEMPUS-1-2011-1-BA-TEMPUS-JPGR	University of Sarajevo
3.	Equal Opportunities for Students with Special Needs in Higher Education	EQOPP	516939-TEMPUS-1-2011-1-BA-TEMPUS-SMHS	University of Sarajevo
4.	Creating a collaborative environment in the field of arts and media through regional student partnership in production of audio/video content	STUD Avp	544108-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-JPHES	University of Arts
5.	Public Health in the Western Balkans - Improvement in the Field of Public Health and Development of a "One Health" Educational and Scientific Architecture	1HEALTH	544182-TEMPUS-1-2013-1-IT-TEMPUS-JPCR	Universita degli Studi di Milano
6.	Lifelong learning for sustainable agriculture in Alps-Danube-Adriatic Region	LifeADA	544595-TEMPUS-1-2013-1-HR-TEMPUS-JPHES	University of Zagreb
7.	Empowering Universities to fulfill their Responsibility for Quality Assurance	EUREQA	530631-TEMPUS-1-2012-1-BE-TEMPUS-JPGR	European University Association
8.	Energy efficiency, renewable energy sources and environmental impacts master study	ENERESE	530194-TEMPUS-1-2012-1-RS-TEMPUS-JPCR	State University of Novi Pazar
9.	Network for education and training for public environmental laboratories	NETREL	530554-TEMPUS-1-2012-1-SK-TEMPUS-JPHES	Slovak University of Technology in Bratislava
10.	Benchmarking as a Tool for Improvement of Higher Education Institution Performance	BIHTEK	530696-TEMPUS-1-2012-1-BE-TEMPUS-SMGR	Katholieke Hogeschool Sint-Lieven
11.	Development of Policy-Oriented Training Programmes in the Context of the European Integration	DEPOCEI	530730-TEMPUS-1-2012-1-RS-TEMPUS-JPHES	University of Belgrade
12.	Developing Human Rights Education at the Heart of Higher Education	HUMAN RIGHTS	517319-TEMPUS-1-2011-1-UK-TEMPUS-JPCR	Roehampton University
13.	Developing information literacy for lifelong learning and knowledge economy in Western Balkan countries.	INFORMAT IC LITERACY	517117-TEMPUS-1-2011-1-IE-TEMPUS-JPHES	Limerick Institute of Technology
14.	Embedding Quality Assurance in Doctoral Education	EQADE	516891-TEMPUS-1-2011-1-DE-TEMPUS-SMGR	University of Heidelberg
15.	Introducing interdisciplinarity in music studies in the Western Balkans in line with European perspective		517098-TEMPUS-1-2011-1-RS-TEMPUS-JPCR	University of Arts
16.	Education of Teachers in the field of Ecological Food Production and Management		516964-TEMPUS-1-2011-1-NL-TEMPUS-JPHES	Van Hall Larenstein Foundation

17.	Developing and setting up measures for initiating, enhancing and sustaining Higher-Education-Society Cooperation	INTERFACE	511224-TEMPUS-1-2010-1-AT-TEMPUS-JPHES	Karl-Franzens-Universität Graz
-----	--	-----------	--	--------------------------------

Za svaki projekat, imenovan je voditelj iz reda akademskog osoblja koji se stara o implementaciji aktivnosti i u saradnji sa stručnim službama našeg univerziteta provodi aktivnosti projektnog menadžmenta. U svrhu implementacije projekata, tokom 2013. godine organizirane su različite aktivnosti.

Univerzitet u Sarajevu kroz Tempus projekte saraduje sa sljedećim institucijama u zemlji i inostranstvu:

Albanija: Politehnički univerzitet u Tirani, Univerzitet u Škodri, Ministarstvo obrazovanja i nauke Albanije, Univerzitet „Aleksandar Moisiu“ u Draču, Univerzitet u Tirani, Poljoprivredni univerzitet u Tirani, Univerzitet „Fan Noli“ u Korči, Evropski univerzitet u Tirani, Marin Barleti univerzitet, / **Austria:** Ekonomski i poslovni univerzitet u Beču, Univerzitet u Beču, Univerzitet u Gracu, Bečki univerzitet za ekonomiju i poslovnu administraciju, Absolvent Innenverein der Studiengänge Internationale Geschäftsprozesse, Akademija nauke Austrije, Univerzitet prirodnih resursa i životnih nauka u Beču, WUS Austria / **Belgija:** Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Mreža EUCEN, Vijeće Flamanskih univerziteta, Asocijacija evropskih univerziteta / **Bosna i Hercegovina:** Sveučilište u Mostaru, Federalno Ministarstvo obrazovanja i nauke, Univerzitet u Zenici, Univerzitet u Banjoj Luci, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Univerzitet u Tuzli, Univerzitet Džemal Bijedić, Univerzitet u Bihaću, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i Ministarstvo prosvjete i kulture RS, Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine, Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete BIH, Ministarstvo civilnih poslova BiH/ **Bugarska:** Novi bugarski univerzitet, Visoka škola "Agricultural College", Nacionalna Akademija za teatar i filmsku umjetnost „Kr. Saraf“, Tehnički univerzitet u Sofiji / **Crna Gora:** Univerzitet Crne Gore, Ministarstvo obrazovanja i sporta, Univerzitet u Donjoj Gorici, Ministarstvo privrede Crne Gore / **Češka Republika:** Janaček Akademija za muziku i scensku umjetnost u Brnu, Masaryk Univerzitet, Univerzitet u Žilini / **Danska:** Roskilde Univerzitet / **Estonija:** Tehnološki univerzitet u Talinu / **Finska:** Vaasa Univerzitet, Univerzitet Istočne Finske / **Francuska:** Univerzitet Pariz 8 Vincennes / **Grčka:** Univerzitet u Kreti, Aristotel Univerzitet u Solunu / **Hrvatska:** Univerzitet u Zagrebu, Univerzitet „J.j. Strossmayer“ u Osijeku / **Irska:** University College Cork – National University of Ireland Cork, Tehnološki institut u Dablinu, Uprava za visoko obrazovanje, Tehnološki institut u Limeriku, Nacionalni univerzitet u Irskoj, Univerzitet u Dablinu / **Italija:** Univerzitet u Palermu, Univerzitet u Milanu / **Kirgistan:** Državni univerzitet za konstrukciju, transport i arhitekturu, Osh Tehnološki univerzitet / **Kosovo*:** Univerzitet u Prištini, Nacionalna i univerzitetska biblioteka Kosova, Univerzitet u Prizrenu, WUS Kosovo, Univerzitet „Hasan Priština“ u Prištini

/ **Litvanija:** Litvanijska akademija za muziku i teatar / **Mađarska:** Kaposvar Univerzitet / **Makedonija:** Sv. Kliment Ohridski – Univerzitet u Bitoli, Goče Delčev Univerzitet u Štipu, Ministarstvo obrazovanja i nauke Makedonije, Prvi privatni univerzitet, Institut za strateška istraživanja i obrazovanje / **Moldavija:** Tehnološki univerzitet u Moldaviji, Državni agrarni univerzitet Moldavije / **Nizozemska:** Tehnološki univerzitet u Delftu, Fondacija „Van Hall Larenstein“, Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek – LEI, Association Européenne des Conservatoires, Univerzitet umjetnosti u Hagu/ **Njemačka:** Univerzitet "Westfälische Wilhelms", Slobodni univerzitet u Berlinu, Univerzitet u Heidelbergu, Univerzitet u Manheimu, TU Bergakademie Freiberg, Univerzitet u Padebornu, CEENQA, Univerzitet u Hohenheimu, Univerzitet u Štutgartu, Federalni ured za poljoprivredu i hranu / **Norveška:** Univerzitet u Bergenu / **Portugal:** Politehnički institut u Portu, Politehnički institut Leiria / **Rumunija:** Univerzitet Dunarea de Jos of Galati, Brasov Univerzitet / **Slovačka:** Tehnološki univerzitet u Bratislavi, NISPACee-nevladina organizacija, Visoka škola muzičke umjetnosti u Bratislavi, Slovački Tehnološki univerzitet/ **Slovenija:** Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Primorskoj, University of Maribor/ **Srbija:** Univerzitet u Novom Sadu, Državni univerzitet u Novom Pazaru, Univerzitet u Beogradu, Ministarstvo prosvjete i nauke Republike Srbije, Centar za obrazovanje Republike Srbije, Državni savjet za visoko obrazovanje Srbije, Komisija za akreditaciju i upravljanje kvalitetom Srbije, Univerzitet u Nišu, Univerzitet u Kragujevcu, Studentska asocijacija Srbije/ **Španija:** Univerzitet u Alicanteu, University of Girona, Tehnološki univerzitet u Barceloni, Ured za akreditaciju Katalonije, Univerzitet u Vigu, Autonomni univerzitet u Barceloni / **Švedska:** Institut za međunarodno obrazovanje Univerziteta u Štoklomu, Državna agencija za visoko obrazovanje Švedske, Kraljevski institut za tehnologiju, Kraljevski muzički koledž u Štoklomu, Univerzitet u Getenburgu / **Ukrajina:** Državni tehnički univerzitet Ukrajine, Državni univerzitet za menadžment vode i prorodnih resursa Ukrajine / **Velika Britanija:** Univerzitet u Cambridgeu, Middlesex Univerzitet, Univerzitet u Liverpulu, Univerzitet u Kentu, Harper Adams University College, Univerzitet u Roehamptonu, Univerzitet u Portsmouthu.

HER.CUL (2011-2014) je skraćenica za projekt iz programa Evropske unije čiji je puni naziv Valorizacija kulturne baštine stećaka na Zapadnom Balkanu (Valorization of Medieval Tombstone Cultural Heritage in the Western Balkans).

Rezultati koji se očekuju su: doprinos očuvanju vrijedne kulturno - povijesne baštine od svjetskog značaja, stvaranje prepostavki za novo zapošljavanje u lokalnim sredinama, postignuti razmjena znanja stručnjaka i institucija o baštini stećaka kroz povezivanje i umrežavanje te stvaranje prepostavki za sljedeće generacije.

CEEPUS

CEEPUS je Centralno evropski program razmjene sa univerzitetskim studijima zemalja centralne i istočne Evrope u okviru kojih srodne visokoškolske institucije formiraju tzv. mreže za saradnju i razmjenu studenata, nastavnika i saradnika. Trenutno učestvuje 14 zemalja članica: Albanija,

Austrija, Bugarska, Hrvatska, Češka Republika, Mađarska, Makedonija, Crna Gora, Poljska, Rumunija, Srbija, Slovačka i Slovenija. Sam program je nastao 1993. godine a Bosna i Hercegovina učestvuje od 2007. godine. Glavni cilj aktuelnog CEEPUS II i III programa jeste kreiranje univerzitetskih mreža koje će radeći na zajedničkim programima stići pravo na zajedničke diplome. Ostali ciljevi su doprinos izgradnji visokog obrazovanja i upotreba regionalne akademske mobilnosti kao strateškog programa za implementaciju Bolonjskih ciljeva.

Univerzitet u Sarajevu je u akademskoj 2013/2014. godine partner u 14 CEEPUS III mreža:

Šifra	Naziv	Partner na Univerzitetu u Sarajevu
CIII-AT-0042-09-1314	Image Processing, Information Engineering & Interdisciplinary Knowledge Exchange	Klinika za dječiju hirurgiju i Institut za radiologiju
CIII-AT-0068-09-1314	Amadeus	Ekonomski fakultet
CIII-CZ-0212-07-1314	Education of Modern Analytical and bioanalytical Methods	Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za hemiju
CIII-HR-0107-07-1314	VetNEST – Veterinary Network for Student and Staff transfer	Veterinarski fakultet
CIII-HR-0611-03-1314	Novel diagnostic and therapeutic approaches to complex genetic disorders	Farmaceutski fakultet
CIII-HU-0028-07-1314	Active Methods in Teaching and Learning mathematics and Informatics	Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za matematiku
CIII-RO-0016-09-1314	PSYCHOSOMATIC MEDICINE: a multidisciplinary approach to improve the managing skills of healthcare providers	Medicinski fakultet
CIII-RS-0065-08-1314	Intelligent Automation for Competitive Advantage	Mašinski fakultet
CIII-SI-0111-08-1314	GEOREGNET	Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za geografiju
CIII-SI-0113-07-1314	ARHEOPED	Filozofski fakultet, Odsjek za istoriju
CIII-SI-0206-07-1314	Applications of Rapid	Mašinski fakultet

	manufacturing in Biomedical Fields	
CIII-SI-0217-07-1314	Ars-Techne: Design and Development of Multifunctional Product	Akademija likovnih umjetnosti
CIII-SI-0719-02-1314	A.L.I.C.E.	Akademija likovnih umjetnosti
CIII-SI-0816-01-1314	ADRIART.CE	Akademija likovnih umjetnosti

Program je u nadležnosti Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, odnosno entitetskih ministarstava. Ovo je jedini program međunarodne razmjene čija implementacija je u nadležnosti gore navedenih državnih tijela i za čije stipendije se planiraju i odvajaju sredstva iz državnog odnosno entitetskih budžeta. Nisu planirana sredstva za organizaciju funkcionisanja mreža već isključivo za stipendijske iznose i putne troškove učesnika. Dok sa akademske strane postoji značajan interes za saradnjom u regiji centralne i istočne Evrope, postoji velika poteškoća u kašnjenju u isplatama stipendija za odobrene boravke koja izaziva nezadovoljstvo kod studenata i nastavnika koji dolaze na naš univerzitet i koji nije u mogućnosti uticati na dinamiku isplate sredstava od strane Ministarstva obrazovanja i nauke Federacije Bosne i Hercegovine.

Erasmus Mundus

Erasmus Mundus je program koji omogućava struktuiranu razmjenu studenata, nastavnika i saradnika visokoškolskih institucija zemalja Zapadnog Balkana i partnerskih EU univerziteta u oba pravca ali i jačanje institucionalnih kapaciteta kroz međuinstitucijsku saradnju. Ovaj program je finansiran od strane Evropske komisije i namijenjen je zemljama koje ne ostvaruju pravo učešća u krovnom Erasmus programu. Od 2008. godine naš univerzitet je ravnopravni partner Erasmus Mundus programa i u tom kontekstu je učestvovao u svih 15 odobrenih projekata¹ čiji akronimi su: JoinEU-SEE I-V, BASILEUS I-V, EM2STEM, ERAWEB, EUROWEB I-II i SIGMA. Univerzitet u Sarajevu je jedina visokoškolska institucija iz regije Zapadnog Balkana koja je ostvarila pravo učešća u svakom Erasmus Mundus projektu. Također smo bili sukoordinatori u jednom od projekata u prvoj godini kada je takva uloga dodijeljena jednoj zapadnobalkanskoj instituciji (20012/2013). Ciljevi ovog programa su jačanje akademske, kulturne, političke, i ekonomski saradnje između zemalja članica Evropske unije i zemalja Zapadnog Balkana, jačanje kapaciteta međunarodne saradnje univerziteta zemalja Zapadnog Balkana, razmjenjujući iskustva i znanja u organizaciji programa mobilnosti za studente, nastavnike i saradnike s ciljem studiranja, zajedničkog izvođenja nastave, obuke, istraživanja, i prenosa 'know-how' i inovacija, te jačanje akademskih, jezičkih kao i društvenih i interkulturnih kompetencija studenata, nastavnika i saradnika.

¹http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/funding/2014/call_eacea_18_13_en.php

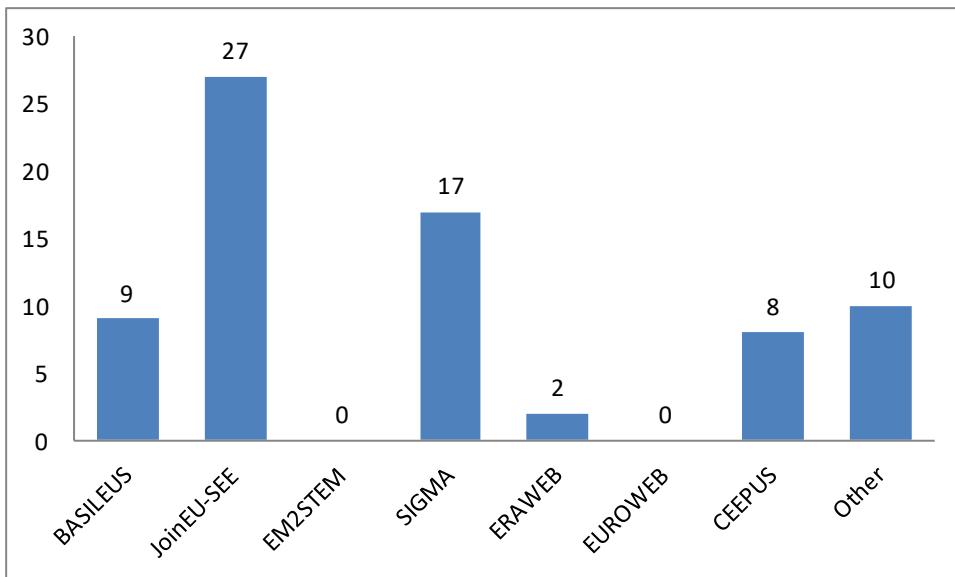
Erasmus Mundus u brojevima

Kroz Erasmus Mundus projekte, Univerzitet ostvaruje saradnju sa preko 40 institucijama na kojima naši studenti, nastavnici i saradnici mogu realizovati studijski ili strucni boravak tokom svog rada i/ili obrazovanja:

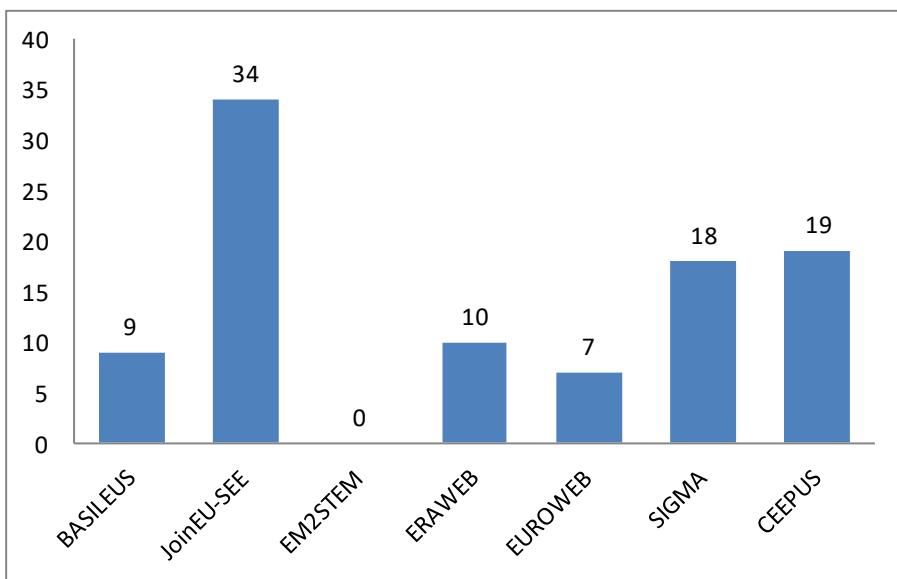
Univerzitet u Gracu, Univerzitet u Salzburgu, Univerzitet za zdravstvene studije i medicinsku informatiku, **Hal Austrija/Gent** univerzitet, Univerzitet Antwerpen, **Belgija/ Lund** univerzitet, Univerzitet Malardalen, Västeras **Švedska/** Univerzitet La Sapienza u Rimu, Univerzitet u Bolonji, Katolički univerzitet svetog srca, Milano, Univerzitet u Torinu, Univerzitet L'Aquila, Univerzitet u Milanu, Univerzitet u Torinu, **Italija/** Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Mariboru, **Slovenija /** Univerzitet Sv. Kliment Ohridski u Sofiji, **Bugarska/** Institut za tehnološko obrazovanje „Alexander“ u Solunu, **Grčka/**Univerzitet u Heidelbergu, Slobodni Univerzitet u Berlinu, Univerzitet Ludwig-Maximilian, Minhen, Univerzitet u Paderbornu, **Njemačka/**Univerzitet u Deustu, Univerzitet u Granadi, Univerzitet Balearskih otočja, **Spanija/**Univerzitet u Nici, Univerzitet u Montpellieru, **Francuska/** /Masaryk univerzitet u Brnu, **Češka Republika/**Univerzitet Cardiff Metropolitan, City Univerzitet u Londonu, Univerzitet u Vestminsteru, **Velika Britanija/**Univerzitet u Arhusu, **Danska /**Holandski institut za zdravstvene studije u Roterdamu, **/**Univerzitet Vrije u Amsterdamu, Univerzitet Twente, **Holandija /**Politehnički univerzitet u Bukureštu, **Rumunija/** Univerzitet Åbo akademija, Turku, **Finska/**Univerzitet u Varšavi, Tehnološki univerzitet u Vroclavu, **Poljska.**

U konkursu koji je otvoren početkom 2012/2013. godine, a za akademsku 2013/2014. godinu, pristiglo je 120 prijava studenata i akademskog osoblja iz EU i 350 prijava studenata, nastavnika i saradnika sa Univerziteta u Sarajevu. Izvršena je tehnička validacija pristiglih prijava te upućene prijave na fakultete i akademije na koje se odnose kako bi predstavnici fakulteta i akademija sagledali mogućnosti za prijem studenata i nastavnika. U segmentu prijema stranih studenata, evidentan je porast broja nastavnika koji su spremni uložiti dodatni angažman u rad sa stranim studentima, za čim se ukazala potreba radi nepostojanje redovne nastave na engleskom jeziku.

Kroz tabelu je prikazan pregled mobilnosti kroz Erasmus Mundus program na Univerzitetu u Sarajevu u akademskoj 2012/2013. godini:

Incoming studenti, nastavnici i saradnici u akademskoj 2012/2013. i 2013/2014. godini

Outgoing studenti, nastavnici i saradnici u akademskoj 2012/2013. i 2013/2014. godini

Mevlana

S obzirom na to da Turska nema pravo učešća u brojnim EU fondovima, učešćem u ovom programu omogućeno je stipendiranje boravaka i u ovoj regiji kao i prijem studenata, nastavnika i saradnika sa turskih visokoobrazovnih institucija. Finansijsku podršku pruža Ministarstvo obrazovanja Turske. U sklopu Mevlana sporazuma sa Univerzitetom Ondokuz Mayis prijavljeno je 10 predstavnika turskih univerziteta - nastavnika i studenata za boravak u 2013/2014.

akademskoj godini, a 15 nastavnika našeg prijavilo se za boravak na ovoj turskoj visokoškolskoj instituciji.

U 2013. godini potpisana je protokol između Univerziteta u Sarajevu i turskog Univerziteta „Ondokuz Mayis“ iz Samsuna o saradnji u okviru projekta Mevlana a sljedeći univerziteti su ponudili saradnju u okviru tog programa:

1. Dunluplinar University , www.dpu.edu.tr ;
2. Ahri Evran University, www.ahievran.edu.tr
3. Cankri Karatekin University, www.karatekin.edu.tr ;
4. Bayburt University, www.bayburt.edu.tr ;
5. Yıldırım Beyazıt University, www.ybu.edu.tr;
6. Mehmet Akif Ersoy University, www.mehmetakif.edu.tr ;
7. Belkesir University, www.balikesir.edu.tr
8. Dicle University, www.dicle.edu.tr;
9. Mus Arparslan University, www.arparslan.edu.tr

U okviru potписаног sporazuma između Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta Ondokuz Mayis iz Samsuna u zimskom semestru naredne akademske godine dolaze dva studenta na boravak od 8 mjeseci - dva semestra i to na Odsjek za germanistiku Filozofskog fakulteta i na PMF, Odsjek za hemiju. Razmjene po osnovu protokola o saradnji sa Kirikkale univerzitetom nije bilo u zimskom semestru ove akademske godine.

Strani studenti tzv. 'free moveri'

Tokom proteklog perioda zaprimljeno je više zahtjeva stranih studenata koji su izrazili interes da semestar ili dva provedu na našem univerzitetu a koji nisu uključeni ni u jedan program saradnje. Pripremljen je prijавni obrazac u skladu sa praksom EU univerziteta te je za svaki zahtjev provedena procedura koja uključuje:

- utvrđivanja nivoa studija kandidata;
- utvrđivanje studijske oblasti;
- upućivanje kandidata nadležnoj instituciji i osobi na toj instituciji zaduženoj za poslove međunarodne saradnje ili rada sa studentima;
- koordinacija prijema na fakultet ili akademiju.
  - ✓ Posebnu pažnju naš univerzitet poklanja studentima - osobama koje se nalaze izvan Bosne i Hercegovine uslijed agresije na Bosnu i Hercegovinu. Njihov zahtjev da dio svog studija proveđe na ovoj instituciji obrađuje se po hitnoj proceduri i zahvaljujući spremnosti naših fakulteta i akademija primaju se po hitnom postupku.

VIŠEGRAD fond

Međunarodni Višegrad fond nudi mogućnost stipendiranja magistarskih i doktorskih studija u trajanju od 1-2 semestra. Uključuje sljedeće zemlje: Albaniju, Armeniju, Azerbejdžan,

Bjelorusiju, Bosnu i Hercegovinu, Češku Republiku, Mađarsku, Kosovo, Makedoniju, Crnu Goru, Poljsku, Rusiju, Srbiju, Slovačku i Ukrajinu. Svake godine, naš univerzitet primi određeni broj stranih studenata kroz ovaj program stipendiranja za što se administrativna procedura provodi u okviru djelatnosti centralne službe za međunarodnu saradnju.

Programi razmjene sa institucijama izvan EU

Fulbright program omogućava kontinuiranu razmjenu između visokoobrazovnih institucija **Sjedinjenih američkih država** i naših fakulteta i akademija. U proteklim godinama 24 nastavnika naših fakulteta i akademija boravili su na američkim univerzitetima, a isti broj američkih nastavnika posjetili su naše fakultete i akademije.

Bilateralna saradnja

Bilateralni sporazumi o saradnji koji formaliziraju saradnju među univerzitetima u formi pisanog i potписанog sporazuma/protokola ili memoranduma predstavljaju platformu za jačanje veza među institucijama i preduslov su zajedničke projekte. Mnogo od njih su uspostavljeni mnogo prije nego su nastali formalni načini saradnje kroz EU i druge međunarodne programe i značajno su doprinijeli jačanju imidža našeg univerziteta na međunarodnoj sceni. Ukupan broj potpisanih sporazuma je 113. U posljednjih nekoliko godina možemo pratiti rastući trend uspostavljanja saradnje sa univerzitetima iz Turske, ne samo kroz potpisivanje sporazuma o saradnji, već i kroz konkretnе vidove saradnje koji se ogledaju u organiziranju zajedničkih konferencija, rektorskih konferencija, kao i posjetama nastavnika, saradnika i studenata. Prepreka za realizaciju ovih sporazuma su nedovoljna finansijska sredstva.

Ukupan broj vežećih sporazuma o međunarodnoj saradnji iznosi 110²:

Albanija Univerzitet u Skadru / **Austrija** Univerzitet u Grazu Karl Franzens, Univerzitet Leopold-Fransen u Inzbruку, Univerzitet primijenjenih nauka u Salzburgu, za ALU i ASU / **Bosna i Hercegovina** Internacionalni univerzitet u Sarajevu, Internacionalni BURCH univerzitet / **Bugarska** Univerzitet Sv. Kliment Ohridski, Sofija / **Crna Gora** Univerzitet Crne Gore, Podgorica / **Danska** Univerzitet Aarhus / **Finska** Univerzitet Istočne Finske, Univerzitet Jyvaskyla / **Francuska** Univerzitet u Avignonu, Univerzitet u Nici Sophia Antipolis / **Grčka** Univerzitet u Patri / **Hrvatska** Sveučilište J.J. Strossmayer u Osijeku, Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Splitu, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Zadru / **Italija** Univerzitet u Bologni, Fakultet političkih nauka - Forli kampus, Univerzitet Molise, Univerzitet u Rimu La Sapienza, Univerzitetski institut arhitekture Venecija, Italija Univerzitet u Trstu, Univerzitet u Milanu Bicocca, Univerzitet Modene i Reggio Emilie, Politehnički univerzitet u Torinu, Politehnički univerzitet Marke, Ankona, Udruženje Rondine Citadella della Pace / **Kosovo** AAB univerzitet u Prištini, Univerzitet u Prištini / **Makedonija** Univerzitet Sv. Ćiril i Metodije u Skoplju, Državni

² više informacija dostupno na www.unsa.ba/medjunarodna saradnja

univerzitet u Tetovu, Univerzitet Goce Delčev, Štip, Internacionalni univerzitet, Struga, FON Prvi privatni univerzitet / **Norveška** Univerzitet u Oslu, Norveški univerzitet za nauku i tehnologiju - NTNU, Trondhajm, Univerzitet nauka o životu MBU, Aas / **Njemačka** Tehnički univerzitet u Aalenu, Univerzitet Fridrich-Alexander Erlangen – Nurnberg, Univerzitet u Tuebingenu, Tehnički univerzitet u Cottbusu, Univerzitet Otto Fridrich u Bambergu, Tehnički univerzitet Carol-Wilhelmina Braunschweigu, Univerzitet u Kasselu, Univerzitet Julius Maximilians u Wuerzburgu, Univerzitet u Waimaru BAUHAUS, za ALU / **Poljska** Varšavska škola za ekonomiju – SGH, Univerzitet u Wroclawu / **Rumunija** Univerzitet u Bukureštu, Univerzitet Valahia, Targoviste / **Rusija** Univerzitet Sergej Jesenjin u Rjaznu, Moskovska medicinska akademija – MMA, Državna medicinska akademija u Iževsku / **Slovačka** Univerzitet u Trnavi / **Slovenija** Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Mariboru, Univerzitet Primorske u Kopru / **Srbija** Univerzitet u Beogradu, Univerzitet u Novom Sadu, Državni univerzitet u Novom Pazaru, Internacionalni univerzitet u Novom Pazaru, Univerzitet u Nišu / **Španija** Univerzitet u Granadi, Univerzitet u Barceloni, Državna agencija za međunarodnu saradnju Ministarstva inostranih poslova Španije, Evropski institut Istočne Evrope Univerziteta Compluense, Madrid / **Švajcarska** Univerzitet u Ženevi / **Švedska** Univerzitet u Malmeu, Univerzitet Umea / **Turska** Yildiz tehnički univerzitet u Istambulu, Univerzitet Fatih, Istanbul, EGE univerzitet, Izmir, Univerzitet Sulejman Demirel, Isparta, Univerzitet u Istanbulu, Univerzitet Trakije, Jedrene, Univerzitet Hacettepe, Ankara, Tehnički univerzitet u Istambulu (za CIS), Univerzitet Koč za Ekonomski fakultet, Univerzitet "19. maj", Samsun, Univerzitet za trgovinu, Istanbul, Nacionalna policijska akademija Turske, Univerzitet Ataturk, Erzurum, Institut "Yunus Emre" / **Ukrajina** Državni univerzitet u Harkovu, Donjeck državni institut za željeznički saobraćaj za Fakultet za saobraćaj i komunikacije / **Velika Britanija** Oksfordski centar za islamske studije.

Univerzitska partnerstva izvan Evrope

SAD Univerziteti u Ohaju: Univerzitet u Daytonu, Sinclair Community College, Državni univerzitet Wright, Centralni državni univerzitet, Univerzitet Wittenberg, Univerzitet Loyola, Čikago, Univerzitet South Caroline, Aiken, Univerzitet Missouri - St. Louis, Državni univerzitet Missouri, Državni univerzitet Arizone, Bosnia and Herzegovina American Community Center Chicago, Illinois, Institut za svjetski angažman, Čikago, Illinois, Koledž za informacione tehnologije Sjeverna Karolina, Šarlota i Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, Državni Univerzitet Rutgers, New Jersey / **Kanada** Univerzitet Zapadni Ontario, Univerzitet New Brunswick

Egipat Univerzitet Ain Shams, Kairo, Univerzitet u Kairu / **Sudan** Univerzitet Karary, Kartum

Ujedinjeni Arapski Emirati Univerzitet Zayed, Kanadski univerzitet, Dubai, za Ekonomski fakultet, Univerzitet u Šarži, Abu Dabi, Emiratski centar za strateške studije i istraživanje (ecssr) / **Indija** Guru Gobind Singh Indraprashtha univerzitet, Delhi / **Irak** Univerzitet u Babilonu / **Iran** Univerzitet Payam Noor, Internacionalni univerzitet Al Mustafa, Univerzitet u Teheranu,

Univerzitet Imam Sadik, Institut Ibn Sina / **Japan** Univerzitet Meiji, Tokijo, Univerzitet Meiji, Tokijo / **Katar** Institut za međuvjerski dijalog, Doha / **Kina** Univerzitet za pravo i ekonomiju Zhongnan, Univerzitet Nankai, Tianjin / **Kuvajt** Univerzitet u Kuvajtu / **Malezija** Univerzitet nacionalne odbrane Malezije, Nacionalni univerzitet Malezije / **Saudijska Arabija** Univerzitet King Saud, College of Science / **Sirija** Univerzitet u Aleppu*

U 2013. potpisano je 11 novih sporazuma o akademskoj saradnji za inostranim univerzitetima, od toga iz SAD-a 1 i Evrope 10. Potpisani su ili produženi sljedeći sporazumi:

Br.	Država iz koje je univerzitet	univerzitet sa kojim je potpisan sporazum
1.	Italija	Univerzitet Marke, Ankona
2.	Poljska	Univerzitet u Vroclavu
3.	Španija	Univerzitet u Granadi
4.	Turska	Univerzitet u Samsunu – Memorandum o prijemnom ispitu
5.	Njemačka	Univerzitet u Kaselu, Ugovor za projekat Elektrotehničkog fakulteta
6.	Turska	Saradnja sa Institutom Yunus Emre iz oblasti turkologije
7.	Španija	Ambasada Kraljevine Španije u BiH, Sporazum o angažovanju lektora za španski jezik na Filozofском fakultetu
8.	Austrija	Univerzitet primijenjenih nauka u Salzburgu, za saradnju Akademije likovnih umjetnosti i Akademije scenskih umjetnosti
9.	Njemačka	Univerzitet u Tübingenu, produženje
10.	Turska	Univerzitet Trakije u Jedrenu – Protokol o saradnji u okviru projekta MEVLANA
11.	Turska	Nacionalna policijska akademija Turske

Produceni sporazumi o saradnji

- Univerzitet Mizurija (University of Missouri - St. Louis), SAD – produžen 08. 04. 2013. godine na period od pet godina
- Univerzitet u Tübingenu (Tübingen University), Njemačka – produžen 24.10.2013 na period od pet godina

Inicirane su saradnje sa sljedećim institucijama:

- Univerzitet Shahi Madani, Azerbejdžan;
- Iranski institut za društvene i kulturne studije Ministarstva za nauku i tehnologiju;
- WISE univerzitet, Jordan;

- Hašemitski univerzitet, Jordan;
- Univerzitet u Perlisu, Malezija;
- Beder univerzitet iz Tirane, Albanija;
- Dunavski univerzitet u Kermisu, Austrija,
- Alpen Adria University, Klagenfurt, Austrija;
- Univerzitet u Peću, Mađarska,
od čega je u toku procedura za sljedeće sporazume :
- WISE univerzitet, Jordan
- Univerzitet u Perlisu, Malezija
- Alpen Adria University, Klagenfurt, Austrija
- Univerzitet u Pećuhu, Mađarska.

Članstva u mrežama, asocijacijama i drugim međunarodnim organizacijama

Članstvo u mrežama jača evropske istraživačke institucije i doprinosi razvoju međunarodnog profila institucije. Stoga je Univerzitet u Sarajevu član brojnih mreža. Odluku o pristupanju nekoj od mreža ili asocijacija donosi menadžment, a konačnu odluku donosi Senat na svojoj sjednici. Univerzitet u Sarajevu nažalost nije dovoljno aktivan u radu mreža jer je limitiran finansijskim okvirima.

Neke mreže su produkt međunarodnih obaveza koje je potpisala Bosna i Hercegovina (Deklaracija u Raveni – UniADRION, Unija za Mediteran – EMUNI, i sl.)

LOGO	ORGANIZACIJA	SKRAĆENICA	WEB ADRESA
 EUA European University Association	Evropska asocijacija univerziteta	EUA	www.eua.be
 DRC Danube Rectors' Conference	Dunavska rektorska konferencija	DRC	www.drc-danube.org
 IUC International University Center Dubrovnik	Internacionalni univerzitetski centar u Dubrovniku	IUC Dubrovnik	www.iuc.hr
 GUNI GLOBAL UNIVERSITY NETWORK FOR INNOVATION	Globalna univerzitetska mreža za inovacije	GUNI	www.guninetwork.org
 University EMUNI	Euromediterranski univerzitet	EMUNI	www.emuni.si
 Zadruženje univerziteta Jadransko-jonske regije	Mreža univerziteta Jadransko-jonske regije	UniADRION	www.uniadrion.net

	Federacija univerziteta islamskog svijeta	FUWI/ISECO	www.fuiw.org
	Internacionalno univerzitsko vijeće u Ankari	IUC Ankara	www.iuc-edu.com

Buduća članstva

Univerzitska agencija frankofonije (AUF)

Osim već postojećih članstava Univerzitet u Sarajevu aktivno je radio na pripremi aplikacije za prijem u članstvo Univerzitske agencije frankofonije - Agence universitaire de la Francophonie (AUF). AUF je jedna od najznačajnijih asocijacija visokog obrazovanja i istraživanja u svijetu. AUF je operativna agencija za visoko obrazovanje i istraživanje i datira još od 1989. Ovaj frankofoni projekat ima za cilja da utemelji internacionalnu akademsku zajednicu na francuskom jeziku koja stvara i prenosi znanje. AUF djeluje na međunarodnoj sceni iz dva sjedišta: u Montrealu i u Parizu. Čini ga 70 članica iz 40 zemalja uključujući regionalne urede sa ukupno 427 uposlenika. Postupak učlanjenja je kompleksan posao koji će biti priveden kraju početkom februara 2014. godine kada se objavljuje konkurs za nove članice asocijacije.

Na sjednici Senata od 29.12.2013. godine data je suglasnost za pristupanje ovim asocijacijama:

1. Adriatic Linked Universities (u dalnjem tekstu: ALUm) je organizacija univerziteta osnovana 9. 5. 2012. godine kao stalna integrativna mreža saradnje između univerziteta, istraživačkih centara, institucija specijaliziranih za nauku, bilo da su privatne ili javne, putem općeg ili specifičnih sporazuma. Projekt ALUm posebno će doprinijeti definiranju novih istraživačkih projekata među univerzitetima predstavljajući akademske/nastavne programe koji omogućavaju da se šire granice naučnog znanja i da se poboljša tehno-kulturni i profesionalni razvoj na pojedinim područjima.

2. Konzorcij univerziteta sa područja Afrike i Mediterana

Članstvom u CUAM-u partnerski univerzitet stiče pravo na sljedeće besplatne aktivnosti (bez ikakvih obaveznih novčanih izdataka):

- a) mrežu za partnerstvo u međunarodnim projektima;
- b) mogućnost objavljivanja članaka i knjiga u Italiji;
- c) mogućnost objavljivanja u svim časopisima CUAM-a;
- d) učešće na konferencijama i predavanjima u CUAM-u;
- e) učešće u istraživačkom radu i objavljivanju studija i (rezultata) istraživanja;
- f) razmjenu informacija, dokumentacije i naučnih izdanja i drugo.

COTUTELLE – PhD JOINT DEGREE

Nakon višegodišnje pauze ponovo je aktivirana mogućnost dvojnog mentorstva za izradu doktorske teze. Ambasada Francuske raspisuje konkurs za dodjelu stipendija za ovu vrstu saradnje te svi projekti do sada realizirani, oni u toku i u pripremi odnose se na saradnju sa Univerzitetima u Francuskoj.

Sporazumi koji se dostavljaju za dvojno mentorstvo poštuju zakonsku regulativu EU iz te oblasti kao i zakonodavstvo zemlje sa kojom se realizira projekt. Svaki takav projekt podrazumijeva sklapanje ugovora univerziteta sa fakultetom. Ugovor se pravi zavisno od toga kakve su obaveze navedene u sporazumu, gdje se vrši odbrana teze, da li odbrani prisustvuju samo mentor ili ima više članova komisije, i sl.

U akademskoj 2012/13. godine realizirana su dva sporazuma:

- ❖ Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu: potpisani sporazum za kandidata Mr. Nedžada Smajlovića koji će realizirati doktorsku disertaciju sa Univerzitetom u Poatjeu na temu „Abbreviated Forms of Criminal Procedure and Its Alternatives: A Comparative Analysis of Bosnian-Herzegovinian and French Criminal procedure Law“
- ❖ Građevinski fakultet Univerziteta u Sarajevu: potpisani sporazum za kandidata Mr. Eminu Hajdo koja će na Ecole Normal Superieure de Cachan realizirati doktorsku disertaciju na temu „Analiza ultimnog opterećenja čeličnih konstrukcija, uključujući geometrijske nelinearnosti i lokalna otkazivanja“.

Na sjednici Senata od 29.12.2013. godine dana je suglasnost za potpisivanje sporazuma sa Univerzitetom „Victor Segalen“ Bordouex II za ovo dvojno mentorstvo.

između Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta u „Victor Segalen“ Bordouex II za kandidata Emira Efendića sa Filozofskog fakulteta a naslov doktorske desertacije koja će se realizirati je: „*Obilježje emotivnog izbora – prepoznavanje mehanizama povezanih sa afektivnom heuristikom u području prosuđivanja i odlučivanja.*“

Ljetne škole na Univerzitetu u Sarajevu

U okviru višegodišnjeg **DAAD** projekta, iniciranog unutar Pakta za stabilnost u Jugoistočnoj Evropi, održano je više intenzivnih kurseva iz raznih oblasti matematičkih nauka za doktorante i mlade istraživače iz Albanije, BiH, Bugarske, Crne Gore, Hrvatske, Kosova, Makedonije, Moldavije, Njemačke, Rumunije, Srbije. Istovremeno su održane trosedmične „Sarajevske ljetne škole primijenjene matematike u tehniči“ u okviru DAAD programa „**Go East Sommerschule**“.

U avgustu i septembru 2013. održane su dvije ljetne škole za studente arheologije u saradnji sa Univerzitetom u Ljubljani.

B. ORGANIZACIJSKE AKTIVNOST S MEĐUNARODNIM KARAKTEROM

Info dani

S ciljem diseminacije informacija o mogućnostima koje se pružaju našim studentima, nastavnicima i saradnicima, UNSA organizuje info dane. Ovi događaji predstavljaju svojevrsnu priliku za direktni kontakt sa što je moguće više studenata, nastavnika i saradnika tokom kojih se promoviraju sve aktivnosti našeg univerziteta koje imaju međunarodni karakter. Kad je riječ o projektima mobilnosti, ovo je prilika da se predstavi mobilnost kao pojam, zatim individualni i institucionalni efekti mobilnosti, kao i dostupni konkursi (projekti) u datom momentu. U okviru info dana organizirane su radionice kako poboljšati prijave za stipendije za mobilnost od pisanja motivacionog pisma, pisma preporuke do prikupljanja potrebnih dokumenata. Nakon jednog centralnog info dana, koji obično bude u novembru u Svečanoj sali slijede info dani – prezentacije projekata mobilnosti ERASMUS MUNDUS, CEEPUS, bilateralna saradnja, S4WB.eu na organizacionim jedinicama. Info dani (ukupno je održano 18 info dana) čine jedinstvenu priliku za jačanje kontakata između centralnog ureda za međunarodnu saradnju i naših organizacionih jedinica. U toku akademске 2012/2013. godine, u saradnji sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima i drugim stranim uredima, organizovani su info dani sa partnerima kao što su Svjetska banka, Transparency International, te ambasade Japana, Sjedinjenih Američkih Država, Njemačke, Velike Britanije, Češke Republike, Španije i Malezije. U saradnji sa Njemačkom ambasadom i DAAD asocijacijom, 20. septembra 2013. godine je u prostorima UNSA otpočela sa radom DAAD kancelarija u kojoj studenti, nastavnici i saradnici mogu dobiti informacije o mogućnostima akademске saradnje i stipendijama za boravak u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Treći i četvrti Sajam stipendija

Kako bi se na što bolji način promovirala važnost stipendija i bilo koje vrste finansijske pomoći za povećanje pristupa visokom obrazovanju, dana 17. oktobra 2012. godine na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu je održan Treći sajam stipendija a 7. oktobra 2013. godine i IV sajam stipendija. Na oba sajma, kao i na prethodnim su učešće uzele institucije koje predstavljaju različite oblike finansijske podrške (stipendije, jednokratnu finansijsku podršku, kredite, zajmove itd.) bh. građanima za studij u Bosni i Hercegovini ali i inozemstvu (vladine i nevladine organizacije, diplomatsko-konzularna predstavništva, centri civilnih inicijativa, lokalne zajednice, strane institucije, kulturni centri i dr.). Ovaj Sajam se tradicionalno održava ne tereteći budžet našeg univerziteta te se za njegovu organizaciju već četiri godine zaredom koristi namjenski grant Fondacije kralja Baudouina iz Brisela, Belgija. Organizaciju Sajma su pomogli Mašinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, SPUS i Udruženje „Spajalica“ kao medijski partner koji je pratio organizaciju i održavanje sajma preko web portala www.stipendije.ba.

Studentsko preduzetništvo

Naš univerzitet već tri godine zaredom realizira projekat po nazivom Studentsko preduzetništvo/poduzetništvo, koji provodi Centar za istraživanja i studije GEA, a podržava Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID). Ovaj edukativni program se realizira pod

sloganom „Imam ideju“. U okviru promocije programa održane su info prezentacije na kojima je studentima predstavljen projekat i predstojeće takmičenje za najbolju poslovnu ideju.

U ponedjeljak 18. marta 2013. godine počeo prvi trodnevni training modul o temi „Kako do dobre poslovne ideje?“. Kroz četiri trening modula studentima i studenticama je pružena prilika da kroz interaktivne i praktične radionice i predavanja nauče kako da svoje ideje pretvore u poslovne planove. Nastavu vode istaknuti stručnjaci i već dokazani preduzetnici iz BiH koji će studentima prenijeti svoja znanja i iskustva.

Nakon odslušane četrnaestodnevne nastave polaznici su dobili certifikat o učešću u Školi za poslovne ideje kao i šansu da timski ili pojedinačno kandidiraju svoje poslovne planove za finansiranje. Autori devet najboljih poslovnih planova, po tri iz Banja Luke, Mostara i Sarajeva, dobijaju nagradu od 4000 USD koja je namijenjena implementaciji predloženog poslovnog plana. Pored toga, i za druge učesnike programa osigurane su i dodatne vrijedne nagrade.

Career StartUp Day

Na *Career StartUp day 2013* - Sajmu Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu prezentirane su mogućnosti za daljnje napredovanje studenata završnih godina, praksa ili rad, a s ciljem podsticanja nastavka obrazovanja, nakon završenog prvog ciklusa studija, predstavljeni su projekti mobilnosti Erasmus Mundus 2 i web stranica S4WB.eu.

Usluge podrške Univerziteta u Sarajevu stranim studentima

Orijentacijski programi

Studentima Univerziteta u Sarajevu koji idu u razmjenu i inostranim studentima koji dolaze na naš univerzitet organizira se orijentacijski program tokom kojeg se studenti upoznaju sa akademskim i praktičnim informacijama o Univerzitetu i gradu u kojem borave.

Orijentacijski program za strane studente, nastavnike i saradnike

U oktobru 2012. godine, organizovan je orijentacijski program za strane studente koji borave na našem univerzitetu. Tokom orijentacijskog programa strani studenti su upoznati sa radom i djelovanjem Univerziteta, te su im date potrebne akademske i praktične informacije. Uticaj mobilnosti na evropeizaciju i evropske tokove je značajan, ona ne podrazumijeva samo akademsku razmjenu, već je nekad sredstvo za razvijanje ili promjenu kulture ponašanja, sredstvo za nadilaženje prepreka i razvijanja pozitivnijih pogleda na partnerske zemlje i jačanje empatije među kulturama. Stoga je jedan od ciljeva orijentacijskog programa razvijanje osjećaja dobrodošlice te upoznavanja sa kulturom i običajima naše zemlje. Studenti su imali priliku posjetiti znamenitosti Sarajeva sa profesionalnim turističkim vodičem, te posjetiti i druge krajeve Bosne i Hercegovine. Pored ovog, omogućene su im slobodne aktivnosti tokom boravka u Sarajevu kao što je besplatno korištenje Olimpijskog bazena „Otoka“, filmska projekcija po želji u multipleksu Cinema City u Sarajevu, besplatne turističke ture kroz Sarajevo, itd.

Orijentacijski program za domaće studente, nastavnike i saradnike

Nakon konkursa za Erasmus Mundus programe, objavljenog krajem 2012. godine, u maju 2013. godine objavljeni su rezultati dobitnika i korisnika stipendija za akademsku 2013/2014. godinu. Nakon završetka konkursa i donošenja odluke o izabranim stipendistima, u junu 2013. godine organizovan je sastanak s ciljem boljeg upoznavanja za programom, uslovima kao i aktivnostima koje trebaju izvršiti prije polaska u zemlju u kojoj će provesti određeni period, te obavezama prema matičnoj instituciji tokom i nakon same mobilnosti. Ovom aktivnošću ciljano se djeluje na što efikasnije priznavanje rezultata ostvarenih tokom mobilnosti po povratku na matičnu instituciju ali i na jačanje svijesti o potrebi predstavljanja našeg univerziteta tokom boravka u inostranstvu.

Škola za bosanski/hrvatski/srpski jezik

Kako bi obezbijedili što bolje snalaženje i razumjevanje „studiranja i života“ u Sarajevu, te promovirali nacionalni i kultuni identitet naše zemlje za potrebe stranih studenata, a u okviru orijentacijskog programa, organizovana je škola bosanskog/hrvatskog/srpskog jezika pod nazivom „Učimo bosanski“. Škola se sastoji od intenzivnih kurseva na početku akademske godine (sedam dana po pet sati dnevno), nakon čega se, prema dogovoru sa studentima i profesorima, kurs održava jednom ili dva puta sedmično u okviru zimskog semestra.

Web:

Svakodnevno se ažurira sekcija *Međunarodna saradnja* oficijalne web stranice informacijama koji utiču na proces internacionalizacije univerziteta. S ciljem filtriranja opštih informacija u odnosu na brojne informacije specifične za mobilnost, krajem 2012. godine, pokrenuta je i posebna web stranicu www.erasmus-unsafe.ba na kojoj se nalaze informacije u vezi sa Erasmus Mundus programom, o ponudi ovog programa, procedurom prilikom prijavljivanja na stipendiju, akademske i praktične informacije, iskustva nekih od dosadašnjih stipendista, te informacije o promotivnim materijalima dostupnim u okviru službe. Informacije koje su dostupne studentima, kao i nastavnicima i saradnicima kreirane su kroz duže istraživanje i izradu promotivnih materijala te se pored web promocije, distribuiraju i kroz sastanke, info dane i sajmove. Sve informacije koje su dostupne na webu su u dvojezičnoj formi (bosanski i engleski).

Promotivni materijali

U svrhu promovisanja međunarodnih aktivnosti i u akademskoj 2012/2013. godini priređen je adekvatan promotivni materijal, te ažuriran postojeći promotivni materijal kao napr:

- Zbirka uputa za mobilnost (na bosanskom jeziku)
- Study Programme Guide (na engleskom jeziku)
- Exchange Student Guide (na engleskom jeziku)
- Vodič kroz Treći sajam stipendija (dvojezično – bosanski i engleski)
- Promotivni prospekti o radu Službe za međunarodnu saradnju (dvojezično – bosanski i engleski)

- Vodiči za mobilnost za studente (razmjena i degree) i za osoblje (engleski jezik)
- Iskustva – promotivni materijal sa iskustvima bivših stipendista projekata mobilnosti (bosanski jezik)
- Vodič kroz orijentacijski program za ERASMUS MUNDUS stipendiste (na bosanskom jeziku)
- E-newsletter – mjeseci izveštaj o radu na niovu međunarodne saradnju koji šaljemo našim partnerima
- Izrada idejnih rješenja za *outdoor* medijski prostor (billboardi, city light, stubni panoi, posteri)

Medijska promocija

Pored svih navedenih aktivnosti, predstavnici menadžmenta i stručni saradnici gostovali su na televizijskim i radijskim stanicama, pripremali izjave i tekstove za štampane i web medije, sve s ciljem jačanja interne i eksterne vidljivosti kako naše institucije, tako i njenih napora u oblasti internacionalizacije.

Međunarodne aktivnosti članica Univerziteta u Sarajevu i centralnog odjela

Članice Univerziteta u Sarajevu samostalno i saradnji sa drugim institucijama realizuju brojne manifestacije od međunarodnog značaja.

Radi stvaranja slike o raznovrsnosti aktivnosti sa međunarodnim karakterom koje naši fakulteti i akademije realiziraju navodimo neke od njih:

U saradnji sa Ambasadom Francuske, 04. oktobra 2012. godine održana je konferencija na temu „Kako uskladiti religiju i politiku u savremenoj demokratiji“, a 27. marta 2013. godine u okviru **Dana frankofonije 2013** održano je predavanje na temu „Univerzitska agencija frankofonije“: akcije, podrške i zajednički projekti u saradnji sa Ambasadom Francuske i Ambasadom Rumunije.

U saradnji sa **Univerzitetom „La Sapienza“ u Rimu**, 22. maja 2013. godine organizirana je konferencija na temu univerzitske saradnje u promociji **mira i integracije na Balkanu**.

Ambasada Francuske i Francuski institut u Bosni i Hercegovini u saradnji sa **Univerzitetom u Sarajevu i Centrom za interdisciplinarne studije** organizirali su 3. i 4. decembra 2013. godine međunarodnu konferenciju „**Rod, religije i društvo**“ u prostorijama Centra za interdisciplinarne studije Univerziteta u Sarajevu. Cilj konferencije je da pokrene raspravu o pitanju roda u religijama i društvu, pružajući neutralnu platformu za razmjenu mišljenja i podstičući naučnike, istraživače, predstavnike raznih vjerskih zajednica, kreatore politike ali i članove civilnog društva i šire javnosti na razmjenu stavova.

Trodnevna, 24. AUDEM konferencija svečano je otvorena u nedjelju 13. oktobra 2013. godine u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu. Tema 24. konferencije Alijanse univerziteta za demokratiju (AUDEM) je „**Democracy & the University in a Turbulent world**“, a održana je u periodu od

13. do 15. oktobra 2013. godine u prostorijama Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu. Predsjednik AUDEM-a dr. Peter Cooper (**Sam Houston State University**) je predstavio **Alijansu univerziteta za demokratiju**, istakavši da je to međunarodna, naučna i akademska organizacija koja se dugi niz godina bavi promocijom kvalitetnog akademskog obrazovanja i mobilnošću profesora i predavača sa različitim univerzitetima u svijetu.

Na inicijativu **Odsjeka za orijentalnu filologiju Filozofskog fakulteta** Univerziteta u Sarajevu, 9. oktobra 2013. godine održan je međunarodni simpozij „**Od orijentalizma do orientologije u čast profesora Esada Durakovića**“ (From Orientalism to Orientology in Honour of Professor Esad Duraković). Na simpoziju su tretirane teme iz oblasti arabistike, islamistike, orijentalno-islamske kulture i civilizacije, bliskoistočnih studija, bosanskohercegovačke baštine na orijentalnim jezicima i sl. Učešće na simpoziju uzeli su profesori sa univerziteta iz Velike Britanije (University of Cambridge), Jordana (WISE University), Kosova (University of Prishtine) kao i profesori sa UNSA.

Sastanak predstavnika univerziteta iz Švedske, univerziteta iz regionala i Univerziteta u Sarajevu održan je 8. oktobra 2013., na kojem su razmatrane mogućnosti saradnje i pokretanja zajedničkih projekata u okviru programa **Erasmus+ i Linnaeus-Palme**. Nakon sastanka predstavnici **Švedskog vijeća za visoko obrazovanje** su, s ciljem pokretanja saradnje te razmatranja mogućnosti razmjene studenata i nastavnog osoblja, posjetili sljedeće članice Univerziteta u Sarajevu: **Akademiju likovnih umjetnosti, Arhitektonski fakultet, Ekonomski fakultet, Fakultet zdravstvenih studija, Filozofski fakultet, Građevinski fakultet, Mašinski fakultet, Pedagoški fakultet, Pravni fakultet, Prirodno-matematički fakultet**.

U oktobru (7.) 2013. godine gospodin Arfst Wagner, zastupnik u **njemačkom parlamentu** održao je predavanje pod naslovom „**Evropa, kultura, budućnost**“. Također su predstavnici njemačkog parlamenta prezentirali stipendije njemačkog parlamenta.

U saradnji sa Ambasadom Japana u Bosni i Hercegovini te uz podršku Japanske fondacije, u akademskoj 2013/2014. godini organiziran je **kurs japanskog jezika** za građane Bosne i Hercegovine. U toku kursa japanskog jezika, koji traje dva semestra, polaznici su podučavani osnovnim vještinama japanskog jezika u govoru, slušanju, pisanju i čitanju. Po završetku kursa polaznici će biti u stanju da čitaju i pišu hiragana i katakana slovne znakove, kao i 161 slovni znak pisma kanji, te će poznavati japanski jezik sa mogućnošću sudjelovanja u razgovorima o svakodnevnim temama i koristiti osnovne japanske rečenične strukture i izraze. Nakon završetka kursa, u junu 2014. godine, polaznicima će biti uručeni certifikati.

Goethe institut u Bosni i Hercegovini je u saradnji sa Univerzitetom u Sarajevu ugostio **filozofa i politologa Thomasa Meyera**, veoma uglednog profesora političke znanosti na Dortmund univerzitetu i urednika časopisa „*Neue Gesellschaft-Frankfurter Hefte*“ (NGFH). Predavanja i

razgovori sa Thomasom Meyerom o temi „**Kultura, identiteti i građanstvo**“ održani su 13. novembra 2013. godine na **Fakultetu političkih nauka** Univerziteta u Sarajevu i 14. novembra na **Filozofskom fakultetu** Univerziteta u Sarajevu. Prilikom predavanja studentima Fakulteta političkih nauka Thomas Meyer je govorio o kulturnim identitetima, njihovom značenju i razvoju kroz historiju ali i njihovom drugačijem poimanju u različitim društvenim slojevima. Naglasio je da je Sarajevo jedno od simboličkih mesta sadašnjosti kada je riječ o kulturnoj različitosti koja je ovdje povezana s velikim stradanjima građana. Predstavnici Goethe univerziteta su ovu posjetu profesora Meyera ocijenili kao veoma uspješnu i odlučili da zajedno sa Rektoratom Sarajevskog univerziteta pokrenu projekat redovnih gostovanja utjecajnih njemačkih intelektualaca i profesora iz oblasti društvenih i humanističkih znanosti.

**MEĐUNARODNE I MEĐUUNIVERZITETSKE POSJETE SUSRETI
POSJETE I SUSRETI SA PREDSTAVNICIMA DIPLOMATSKO-KONZULARNIH
PREDSTAVNIŠTAVA**

Br.	DELEGACIJE/GOSTI	DATUM	POVOD/TEMA
AMBASADORI			
1	NJ. E. gospodin Mohammad Fadel Khalaf, ambasador Države Kuvajt u BiH i NJ. E. gospodin Ahmad Ghaith Abdullah Al-Yousif, doajen kuvajtske diplomacije	01.10.2012.	predavanje u okviru Tribine „Razvoj diplomatijske u Kuvajtu nakon 1961. godine“, održao gđin Ahmad Ghaith Abdullah Al-Yousif
2	Nj. E. gospodin Karolos Gadis, ambasador Grčke u Bosni i Hercegovini, i prof. dr. Spyridon Flogaitis, direktor Evropske organizacije za javno pravo (EPLO) posjetili su UNSA	04.10.2012.	izražena želja da i Univerzitet u Sarajevu postane članica i priključi se radu Evropske organizacije za javno pravo, predstavljeni mogući modaliteti saradnje koji uključuju obrazovni i naučnoistraživački rad s ciljem edukacije mladih ljudi, posebno u sektoru javne uprave.
3	Susret sa ambasadorima Češke Republike, Poljske, Slovačke i Mađarske akreditovanim u BiH	11.10.2012.	saradnja u oblasti visokog obrazovanja
4	NJ. E. gospodina Eid bin Mohammed Al-Thakafi, ambasadora Kraljevine Saudijske Arabije i prof. dr. Khalid Addamigh, direktor Kulturnog centra „Kralj Fahd“ u Sarajevu	15.10.2012.	Nastavak saradnje Univerziteta u Sarajevu sa Ambasadom Kraljevine Saudijske Arabije i Kulturnim centrom „Kralj Fahd“.

5	NJ. E. gospodin Raimondo de Cardona, ambasador Republike Italije u BiH, prof. dr. Massimo Caneva, koordinator za međuuniverzitetsku saradnju Ministarstva vanjskih poslova Republike Italije, general-major Robert Briger, komandant EUFOR-a u BiH, i pukovnik Dominik Horn, politički savjetnik EUFOR-a.	23.10.2012.	Saradnja Univerziteta u Sarajevu i međunarodnih organizacija s ciljem promocije mira, solidarnosti, stabilnosti, sigurnosti i razvoja u BiH, budući projekti u vezi sa mirom i pratećim procesima, univerzitskim programima saradnje i koordinacije između EU, UN-a, mirovnih snaga i akademske zajednice u integrativnim procesima u Sarajevu i na području Balkana.
6	NJ. E. gospodin Hideo Yamazaki, ambasador Japana u BiH, i gđa Tamaki Usuda, drugi sekretar Ambasade,	24.10.2012.	saradnja sa Ambasadom Japana u BiH, postignuti dogovori o mogućim oblicima podrške Japana akademskim aktivnostima, pokretanje kursa japanskog jezika na UNSA sa nastavnikom izvornim i certificiranim govornikom japanskog jezika (kurs realizovan u jesen 2013.godine).
7	NJ.E. gospodin Khaled Allattrash, ambasador Države Palestine u BiH	21.11.2012.	susret u povodu Dana nezavisnosti
8	NJ. E. gospodin Hideo Yamazaki, ambasador Japana u BiH	05.12.2012.	susret povodom početka kursa japanskog jezika na UNSA
9	NJ. E. gospodin Eid Mohammad A. Althakafi, ambasador Kraljevine Saudijske Arabije u BiH, predstavnici Saudijskog fonda za razvoj	14.12.2012.	projekt izgradnje „Univerzitske biblioteke Univerziteta u Sarajevu“ koji se realizira uz finansijsku podršku Kraljevine Saudijske Arabije
10	NJ. E. gospodin Wang Fuguo, ambasador Narodne Republike Kine u BiH	28.12.2012.	buduća saradnja i načini njenog unapređenja i intenziviranja, mogućnosti za otvaranje katedre za kineski jezik na Univerzitetu u Sarajevu,
11	NJ. E. gospodin Syed Khalid Amir Jaffery, ambasador Islamske Republike Pakistan	04.01.2013.	mogućnosti uspostavljanja saradnje između bh visokoškolskih institucija i njima srodnih iz Pakistana, prvenstveno s ciljem razmjene studenata i nastavnog osoblja

12	NJ. E. gospodin Angel Alexandrov Angelov, ambasador Republike Bugarske u BiH, i gospodin Todor Koburov, savjetnik	14.01.2013.	razgovori o konkretnim vidovima implementacije sporazuma sa Univerzitetom „Sv. Kliment Ohridski“ u Sofiji i o mogućnostima ostvarivanja saradnje između UNSA i univerzitetā u Republici Bugarskoj.
13	NJ. E. gospodin Rami Redžepi, ambasador Republike Makedonije u BiH	14.01.2013.	razmjena informacija o mogućnostima proširivanja saradnje između UNSA i univerzitetā u Republici Makedoniji.
14	NJ. E. gospođa Maria Aurora Mejia Errasquin, ambasadorica Kraljevine Španije u BiH	31.01.2013.	modaliteti saradnje između UNSA i Ambasade Kraljevine Španije u BiH, proširivanje saradnje sa drugim univerzitetima u Španiji, mogućnosti otvaranja kancelarije Instituta „Cervantes“,
15	NJ. E. gospođa Maria Aurora Mejia Errasquin, ambasadorica Kraljevine Španije u BiH	20.2.2013	susret u Ambasadi u povodu potpisivanja Memoranduma o razumijevanju za angažiranje lektora za španski jezik
16	NJ. E. gdin Eid bin Mohammed Al-Thakafi, ambasador Kraljevine Saudijske Arabije	05.03.2013.	
17	Nj. E. gdin Roland Gilles, ambasador Francuske	18.4.2013	susret
18	NJ. E. gospodin Raimondo de Cardona, ambasador Republike Italije u BiH, i pukovnik Christian Pöckl, glavni pravni savjetnik EUFOR-a, dr. Massimo Caneva, MIP Italije, Prof. Manuel Castelo, Univerzitet u Rimu Sapienza	22.5.2013	otvaranje konferencija „Univerzitetska saradnja u promociji mira i integracije na Balkanu“ , inicirana od Univerziteta u Rimu Sapienza
19	NJ.E. gdin Patrick Moon, ambasador SAD u BiH	3.7.2013.	susret
20	Nj. E. gdin Roland Gilles, ambasador Francuske u BiH	15.07.2013.	susret
21	NJ.E. gdin Patrick Moon, ambasador SAD u BiH	17.9.2013	susret
22	NJ. E. gospodin Hideo Yamazaki, ambasadora Japana u BiH	6.11.2013	susret u povodu početka kursa japanskog jezika na UNSA

23	NJ. E. gospodin Syed Khalid Amir Jaffery, ambasador Islamske Republike Pakistan u BiH	14.11.2013.	organiziranje posjete delegacije Univerziteta u Sarajevu Nacionalnom univerzitetu za nauku i tehnologiju u Islamabadu s ciljem dogovora za organiziranje zajedničkog programa doktorskog studija i saradnje u istraživanju
24	NJ.E. gospodin Khaled Allattrash, ambasador Države Palestine u BiH	2.10.2013	susret
25	NJ. E. gđa Ulrike Maria Knotz, ambasadorica Njemačke u BiH		susret
26	NJ. E. gospodin Ruggero Corrias, Ambasador Republike Italije u BiH	04.10.2013.	informacija o događajima organizirani tokom novembra u Sarajevu, a kojima će biti predstavljena italijanska kultura, mogući modaliteti saradnje, spremnost da se razmotri mogućnosti korištenja fondova Evropske unije s ciljem izgradnje planiranih objekata u Kampusu Univerziteta u Sarajevu.
27	NJ. E. gđa Vibeke Lilloe, ambasadorica Norveške u BiH	09.12.2013.	posjeta ambasadi
28	NJ. E. gospodin Dong Chunfeng , ambasador Narodne Republike Kine u BiH	11.12.2013.	razgovori o mogućnostima ostvarivanja akademske saradnje između Univerziteta u Sarajevu i univerziteta u Kini, modaliteti saradnje sa ciljem promocije kineskog jezika i kulture
29	NJ. E. Malay Mishra , nerezidentni ambasador Republike Indije u BiH	26.12.2013.	razgovori o mogućnostima uspostavljanja saradnje između Univerziteta u Sarajevu i univerzitetā iz Indije s ciljem razmjene studenata i nastavnog osoblja

PREDSTAVNICI MINISTARSTAVA, AMBASADA I MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA

1	Susret sa direktorom misije USAID-a u BiH gđinom Davidom J. Barthom	02.10.2012.	susret u okviru realiziranog programa "Imam ideju" u sklopu projekta Studentskog preduzetništva/poduzetništva, koji realizira Centar za istraživanja i studije (GEA), a finansira Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID).
----------	---	-------------	--

2	Predstavnici Ambasade Francuske i Francuskog instituta u BiH	04.10.2012.	dvodnevni akademski seminar „Kako uskladiti religiju i politiku u savremenoj demokratiji“, koji organizira Ambasada Francuske u BiH i Francuski institut u BIH u saradnji sa Univerzitetom u Sarajevu.
3	Stefan Schaefers, savjetnik za evroske programe u Fondaciji King Baudouin (KBF)	08.10.2012.	nastavak saradnje i početak TRAIN projekta
4	Predstavnici DAADA	10.10.2012.	Susret prilikom prezentacije njemačkih stipendija
5	Susret sa predstavnicima TIKE - Turske agencije za razvoj	06.11.2012.	međusobna saradnja i finansiranje izgradnje Kampusa UNSA
6	Gosp. Jutta Limbach, predstavnica Ustavnog suda Njemačke	30.11.2012.	posjeta u sklopu relizacije projekta Pravnog fakulteta
7	NJ. E. gdin Hideo Yamazaki, anbasador Japana	05.12.2012.	susret povodom početka kursa japanskog jezika na UNSA
8	Posjeta delegacije Saudijskog fonda za razvoj	14.12.2912.	izgradnja Univerzitetske biblioteke UNSA
9	predstavnici kompanije Springler: gdin Cem Üzüm i gđa Nora Schneider,gdin Senad Deronjić, direktor kompanije Elea, zastupnik Springera u BiH	14.12.2912.	u povodu održavanja seminar „Digitalni sadržaji u vašoj biblioteci“
10	Susret sa direktorom Kulturnog centra Kralj Faht	17.12.2012	Dan arapskog jezika
11	delegacija Instituta Yunuz Emre	10.01.2013.	posjeta u povodu predstavljanja programa Instituta
12	Gđa Mary Ann Hennessey, šefica Ureda Vijeća Evrope u Bosni i Hercegovini	05.03.2013.	trenutni pogledi, stavovi i pozicije UNSA u vezi sa aktuelnim stanjem u visokom obrazovanju u BiH.Posebna pažnja posvećena je Zakonu o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo i njegovom usklađivanju sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju BiH, donošenju Statuta Univerziteta u Sarajevu, te procesu akreditacije visokoškolskih ustanova univerziteta u BiH.

13	gdin Dominique Geslin, savjetnik za saradnju i kulturu pri Ambasadi Francuske u BiH, profesori historije Robert Frank i Catherine Holer i historičar Slobodan Šoja	07.03.2013.	predstavljanje projekta obilježavanja 100 godina od početka Prvog svjetskog rata čija je realizacija predviđena u 2014. godini u Republici Francuskoj i u cijeloj Evropi, aktivnosti projekta koje bi se realizirale u BiH .
14	Delegacija ambasade SAD u BiH: gdin Thomas E. Mesa, direktor Kancelarije za kulturu, obrazovanje i odnose s javnošću, gdin Steven Gillen, časnik u Odjelu za politička pitanja, gdin Ante Miliša, pomoćnik za pitanja ljudskih prava i vjerskih sloboda u Odjelu za politička pitanja, i gđa Elizabeta Delalić, stručna savjetnica za kulturu i obrazovanje.	20.2.2013	sagledavanje mogućnosti za unapređenje saradnje između Univerziteta u Sarajevu i Ambasade Sjedinjenih Američkih Država
15	Predstavnici ambasade Turske	11.03.2013.	prezentacija stipendija Turske
16	Predstavnici ambasade SAD u BiH	12.03.2013.	prezentacija stipendija SAD
17	prof. dr. Ekmeleddin Ihsanoglu, generalni sekretar Organizacije islamske saradnje (OIC) i počasni doktor Univerziteta u Sarajevu	15.04.2013.	predavanje o temi „Organizacija islamske saradnje i islamski svijet u XXI vijeku“
18	gđa Rebecka Herdevall i gdin Henrik Ohlsson, predstavnici Švedskog vijeća za visoko obrazovanje	30.04.2013.	organizovanje zajednički seminar između visokoobrazovnih institucija u Švedskoj i na Zapadnom Balkanu u okviru budućeg programa unutar Tempusa, Erasmus Mundusa i Linnaeus-Palme programa koji finansira Švedska
19	delegacija ambasade Japana u BiH Kazumasa Miyazaki - prvi sekretar u ambasadi i Azra Pjanić - sekretar u Odjelu za kulturu	07.05.2013.	Tema razgovora se odnosila na način organiziranja kursa japanskog jezika u jesen 2013. godine, nastavu će održati Yukari Hill.
20	Predstavnici ambasade Japana	10.05.2013.	prezentacija stipendija Vlade Japana

21	Predstavnici Vijeća Evrope: gđin Nedim Vrabac, gđa Karen Roberts, ekspertica Vijeća Evrope, i Sadžida Tulić, asistentica na projektu	20.05.2013.	planiranje novog četvrtog zajedničkog projekta „Strateški razvoj visokog obrazovanja i standarda kvalifikacija“.
22	predstavnici Saudijskog fonda za razvoj Kraljevine Saudijske Arabije : gđin Sulaiman A. Alwetaid, gđin Mohammed S. Aldalilan i gđin Mohammed M. Alsufyan	04.06.2013.	realizacija projekta „Univerzitska biblioteka Univerziteta u Sarajevu“
23	Članovi Organizacionog odbora godišnje konferencije AUDEM-a (The Alliance of Universities for Democracy)	14.06.2013.	razgovor o aktivnostima i toku organizacije 24. godišnje konferencije AUDEM-a,
24	gđa Danica Ramljak i gđa Pluvia Zuniga, predstavnice Svjetske banke	25.6.2013	predstavljanje Regionalne istraživačko-razvojne strategije za inovacije za Zapadni Balkan.
25	prof. dr. Mariana Muresan sa Fakulteta za matematiku i kompjuterske nauke Univerziteta Babes-Bolyai (Cluj-Napoca, Rumunija) i učesnici kursa	25.6.2013	U okviru projekta Njemačke službe za akademsku razmjenu (DAAD) Center of Excellence for Applications of Mathematics na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu održan intenzivni kurs „Applications of Calculus of Variations and Optimal Control to Space Rendezvous“
26	g. Stefan Schaefers, savjetnik za programe u Fondaciji kralja Baudouina,	02.07.2013.	saradnja na projektu TRAIN i odabir kandidata za projektnog koordinatora
27	predstavici Njemačkog akademskog servisa za razmjenu-DAADA	20.09.2013.	prezentacija stipendija
28	Predstavnici Instituta „Yunus Emre“ Şaban Çobanoğlu, zamjenik predsjednika Instituta u Ankari, i gospodin Rahman Ademi, koordinator za Balkan	23.09.2013.	podrška Univerzitetu u Sarajevu, bogaćenje bibliotečkog fonda iz oblasti književnosti, historije, umjetnosti i dr.
29	Predstavnici Saudijskog fonda za razvoj	23.09.2013.	izgradnja Univerzijetske biblioteke UNSA

30	dr. Mohammad Ali Barzanooni , direktor Naučnoistraživačkog instituta „Ibn Sina“	02.10.2013.	Istaknuti ciljevi Instituta „Ibn Sina“ proučavanje i istraživanje te produbljivanje i širenje naučnoistraživačke i kulturne saradnje , razgovorio saradnji u okviru sporazuma koji je potpisana 2011.
31	Delegacija njemačkog parlamenta : prof. dr. Peter French, Humboldtov univerzitet, gospodin Michael Reinold, Bundestag, gospodin Arfst Wagner, zastupnik u Bundestagu, i gospodin Jens Wagner, šef Odjela za kulturu u Ambasadi SR Njemačke u BiH	07.10.2013.	predavanje na UNSA pod naslovom „Evropa, kultura, budućnost“ , prezentacija stipendije njemačkog parlamenta, razgovori o trenutnom stanju u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, međunarodnoj saradnji Univerziteta u Sarajevu kao i mogućnostima ostvarivanja saradnje između Univerziteta u Sarajevu i Humboldtovog univerziteta u Berlinu.
32	Gdin Sten Vesterman, šef Odjela za međunarodnu saradnju Švedskog vijeća za visoko obrazovanje, predstavnici univerziteta iz Švedske,	08.10.2013.	razmatrane mogućnosti saradnje i pokretanja zajedničkih projekata u okviru programa Erasmus+ i Linnaeus-Palme. pokretanje saradnje, mogućnosti razmjene studenata i nastavnog osoblja, posjeta organizacionim jedinicama UNSA
33	Gdin Stefan Schäfers, savjetnik za evropske programe u Fondaciji kralja Baudouina (KBF)	08.10.2013.	saradnja u okviru TRAIN projekta
34	Prof. dr. Gökhan Çetinsay, predsjednik Vijeća za visoko obrazovanje Republike Turske, sa savjetnicima i prof. dr. Ahmet Yeşil, dekan Šumarskog fakulteta Univerziteta u Istanbulu,predstavnici Turske agencije za saradnju i koordinaciju (TIKA) u BiH.	10.10.2013.	unapređenje saradnje između Univerziteta u Sarajevu i Vijeća za visoko obrazovanje Republike Turske, predstavljanje sistema visokog obrazovanja u Republici Turskoj
35	gdin Jianjun Han , direktor Ureda kineske novinske agencije Xinhua u Sarajevu	17.10.2013.	istaknuti ciljevi Ureda novinske agencije Xinhua u Sarajevu izražena želja za saradnjom sa UNSA, razgovori o mogućim modalitetima saradnje s ciljem promocije kineskog jezika i kulture ali i promocije bh. kulture u Kini.

36	Gdin Stefan Schäfers, savjetnik za evropske programe u Fondaciji kralja Baudouina (KBF)	20.11.2013.	razgovori o implementaciji programa obuke TRAIN (Training & Research for Academic Newcomers) u okviru kojeg se održava program treninga za mlađe akademsko osoblje.
37	Delegacija Saudijskog fonda za razvoj Kraljevine Saudijske Arabije: gdin Sulaiman A. Alwetaid, gdin Mohammad S. Aldalilan i gdin Mohammed M. Alsufyani,	21.11.2013.	razmotren aktuelni nivo idejnog projekta „Univerzitska biblioteka Univerziteta u Sarajevu“ i dogovorena dinamika aktivnosti u vezi sa pripremom međunarodnog tendera za odabir glavnog projektanta i revidenta
38	Predstavnici Instituta "Yunus Emre"	21.11.2013.	
39	Gdin Ole B. Lilleås, viši savjetnik u Norveškom helsinškom odboru, i gđa Aleksandra Letić, projekt-menadžer u Helsinškom odboru za ljudska prava u Republici Srpskoj	26.11.2013.	razgovarano je o projektu „Tranzicijska pravda na univerzitetima“ koji realizira Helsinški odbor za ljudska prava u Republici Srpskoj u saradnji sa Norveškim helsinškim odborom, a uz podršku Ministarstva inostranih poslova Norveške, obuka grupe studenata u oblasti tranzicijske pravde, mogućnosti obuke akademskog osoblja u oblasti tranzicijske pravde na uglednim univerzitetima poput Slobodnog univerziteta u Berlinu i Humboldtovog univerziteta u Berlinu, te održavanju konferencije „Role of universities in peacebuilding“ u Sarajevu u martu 2014. godine.

40	Predstavnici Ministarstva vanjskih poslova Libije: dr. Saeed Ibrahim Al-Khatali, podsekretar u Ministarstvu, gđin Ezeddin G. N. Jamosi, opunomoćeni za poslove sa BiH pri Upravi za međunarodnu saradnju, gđin Ešref Abdul-Salam Elhram, direktor Ureda podsekretara i gđin Hassan M. A. Eshoufir, Uprava za evropske poslove, gđin Arebi S. A. Halloudi, sekretar u Ambasadi Libije u BiH, i gđin Edhem Pašić, predstavnik Ministarstva vanjskih poslova BiH	27.11.2013.	razgovori o modalitetima povećanja broja libijskih studenata naUNSA, poseban interes za medicinske, tehničke i prirodne nauke, razmatrani načini kojima bi se libijskim studentima predstavile mogućnosti studija i potencijal Sarajevskog univerziteta
41	Gospodin Franz Fischler, bivši povjerenik EU i predsjednik Evropskog foruma Alpbach (European Forum Alpbach), i gospodin Philippe Narval, glavni izvršni direktor	29.11.2013.	razgovarano je o mogućim načinima saradnje, te je gospodin Fischler predstavio aktivnosti Evropskog foruma Alpbach na Balkanu kao i aktivnosti njegovih Alumni udruženja u regionu koja planiraju organiziranje inovativne konferencije u Sarajevu 2014. godine u kojoj bi učestvovali mladi iz Centralne i Istočne Evrope
42	delegacija ambasada SAD u BiH	23.12.2013.	

REKTORI UNIVERZITETA I DELEGACIJE PREDVOĐENE REKTORIMA			
1	prof. dr. Hüseyin Padem, rektor Internacionalnog univerziteta Burch (IBU)	15.10.2012.	mogućnosti poboljšanja i jačanja akademske i kulturne saradnje između dvije visokoškolske institucije u okviru sporazuma o akademskoj saradnji Univerziteta u Sarajevu i Internacionalnog univerziteta Burch (IBU) potписанog 2011. godine

2	prof. dr. Özer Çınar, rektor Internacionalnog univerziteta u Sarajevu,	24.12.2012.	razgovor sa ciljem iznalaženja mogućnosti poboljšanja i jačanja akademske i kulturne saradnje između ovih dviju visokoškolskih institucija, te mogući modaliteti saradnje koji uključuju obrazovni i naučnoistraživački rad u okviru sporazuma potpisano 2009.
3	prof. dr. Christa Neuper, rektoresa Univerziteta u Grazu	25.04.2013.	naglašena dugogodišnja uspješna saradnja Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta u Gracu, i iznalaženja načina njenog unapređenja i intenziviranja, posebno kada je u pitanju razmjena studenata i nastavnog osoblja, kao i saradnja u oblasti naučnog istraživanja
4	delegacija Univerziteta Hacettepe (Turska): prof. dr. A. Murat Tuncer, rektor, prof. dr. Selim Sanin, zamjenik koordinatora za međunarodnu saradnju, i prof. dr. Kemal Öktem sa Odsjeka za političke nauke i javnu upravu	22.05.2013.	razgovori o mogućnostima poboljšanja i jačanja akademske i kulturne saradnje između ova dva univerziteta, posebno u oblasti lingvistike ali i drugih oblasti a sve u skladu sa sporazumom potpisanim 2009.
5	delegacija Univerziteta „Ondokuz Mayis“ (Samsun, Turska): prof. dr. Hüseyin Akan, rektor, prof. dr. Hüsrev Mennan, direktor za međunarodne odnose, i mr. Ismail Hodžić, saradnik za međunarodne odnose u Odjelu za Balkan i zamjenik koordinatora za program „Mevlana“	14.06.2013.	razgovor o budućoj saradnji dva univerziteta kao i saradnji u okviru projekta MEVLANA
6	brig. gen. prof. dato' dr. Kamaruddin Hussin, rektor Univerziteta Malezija Perlis,Nj. E. gospodin Anuar bin Kasman, ambasador Malezije u BiH, gospodin Mohamed Hussain Abu Bakar, zamjenik ambasadora Malezije	14.06.2013.	potpisivanje Memoranduma o razumijevanju između Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta Malezija Perlis, dodjela stipendije za pet završenih srednjoškolaca iz Bosne i Hercegovine za studij na Univerzitetu Malezija Perlis

7	Delegacija Nacionalnog univerziteta za nauku i tehnologiju u Islamabadu (Pakistan) :prof. dr. Muhammad Asghar, rektor Univerziteta , dr. Arshad Ali, šef Odjela za elektrotehniku i informatiku, i gđin Syed Mohsin Jalil, zamjenik rektora, a sastanku su prisustvovali i NJ. E. gospodin Syed Khalid Amir Jaffery, ambasador IR Pakistan u BiH, i gospodin Nadeem Ahmed, zamjenik šefa misije.	16.09.2013.	saradnja sa UNSA
8	Prof. dr. Yener Yörük, rektor Trakijskog univerziteta u Edrenu (Turska)	28.11.2013.	razgovarano o mogućnostima jačanja akademske i kulturne saradnje između ova dva univerziteta. Trakijski univerzitet je jedini univerzitet u Turskoj koji ima organiziranu Katedru za bosanski jezik, te je posebna pažnja posvećena mogućnostima intenziviranja saradnje kroz program razmjene „Mevlana“ kojim je predviđena razmjena studenata i nastavnog osoblja sa univerzitetima u Republici Turskoj.
OSTALI PREDSTAVNICI UNIVERZITETA			
1	Predstavnici Državnog univerziteta u Misuriju, SAD: Kent Thomas, specijalni asistent predsjednika, prof. John Rose, brigadni general u penziji	25.10.2012.	Mogućnosti pokretanja i realiziranja dva master programa.

2	Delegaciju Univerziteta o naukama o životu iz Norveške koju je prevodio prof. dr. Bishal K. Sitaula	03.12.2012.	Predstavljen projekt koji se realizira sa Poljoprivredno-prehrambenim fakultetom "Agricultural Adaptation to Climate Change - Networking, Education, Research and Extension in the West Balkans", koji finansira Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške kroz program HERD - Programme for Higher Education, Research and Development 2010-2014; Peace, reconciliation and democracy initiatives in the Western Balkans
3	Prorektor za međunarodnu saradnju i naučnoistraživački rad Internacionalnog univerziteta Burch, prof. dr. Azamat Akbarov,	02.11.2012.	intenziviranje saradnje između ova dva univerziteta, te učešću Sarajevskog univerziteta u organizaciji treće međunarodne konferencije o temi Podučavanje stranih jezika i primjenjena lingvistika planirane za maj 2013. godine u organizaciji Internacionalnog univerziteta Burch i suorganizaciji univerziteta iz Republike Turske i Bosne i Hercegovine.
4	Prof. Hoffman sa Univerziteta u Roterdamu	19.11.2012.	Susret u okviru ERAZMUS projekta
5	profesor Anatoliy Pavlenko predstavnik Nacionalnog tehničkog univerziteta Yuri Kondratyuk iz Poltave, Ukrajina	04.04.2013.	Saradnja dva univerziteta sa akcentom na saradnji sa Mašinskim i Građevinskim fakultetima UNSA. Realizirane su i posjete tim fakultetima
6	Delegacija Medicinskog fakulteta Univerziteta „Dokuz Eylül“ u Izmiru (Turska) posjetila je UNSA, na čelu sa dekanesom prof. dr. Tülay Canda, prof. dr. M. Şerefettin Canda, prof. dr. Hasan Havutioğlu te dr. Hüseyin Kansu, nekadašnji član Parlamenta Republike Turske		mogućnosti saradnje između Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta „Dokuz Eylül“, kao i o modalitetima saradnje između medicinskih fakulteta Sarajevskog univerziteta i Univerziteta „Dokuz Eylül“ koji uključuju obrazovni i naučnoistraživački rad

7	Predstavnici Fakulteta za javnu upravu u Sarajevu i Pravnog fakulteta Sveučilišta Josipa Juraja Strossmayera u sastavu: dekan prof. dr. Igor Bojanić i prodekan prof. dr. Mario Vinković i prof. dr. Nihada Mujić	23.04.2013.	započeta saradnja tokom prethodne akademске godine te nastavak saradnje ova dva fakulteta ozvaničene i potpisivanjem Memoranduma o saradnji
8	prof. dr. Ajay Vinzé, prodekan za međunarodne programe na Državnom univerzitetu Arizone	26.04.2013.	razgovaralo se o mogućnostima ostvarivanja akademске saradnje, razmjeni studenata i nastavnog osoblja kao i organiziranju zajedničkog dodiplomskog i diplomskog studija
9	prof. dr. Joan Bloom, Boston College, SAD	30.04.2013.	posjeta stipendiste Fulbright programa prof. Bloom koja je na jednomjesečnom boravku na Pravnom fakultetu na kome je radila sa grupom studenata.
10	delegacija predstavnika Univerziteta Malaysia, Perlis - UniMAP Dr. Moammad Najmudin - izvršni direktor UniMAP Holding i Azmi bin Mustapha - savjetnik rektora.	08.05.2013.	Buduća saradnja dva univerziteta i mogućnosti potpisivanja sporazuma o saradnji
11	predstavnici Tehnološkog instituta u Limericku (Republika Irska), Univerziteta Middlesex (Velika Britanija), Transilvanijskog univerziteta u Brašovu (Rumunija) i Univerziteta u Kreti (Rethymno, Grčka)	23.5.2013	posjeta u okviru Tempus projekta „Razvoj informacijske pismenosti i cjeloživotno učenje za ekonomiju zasnovanu na znanju u zemljama Zapadnog Balkana“
12	odirektori studija ERMA prof. dr. Stefano Bianchini i prof. dr. Zdravko Grebo sa prof. dr. Francescom Priviterom, Univerzitet u Bolonji, i gospodom Ilariom Ragnoni, Ambasada Republike Italije u BiH	19.9.2013.	potpisivanje Ugovora o sufinansiranju „Evropskog regionalnog magistarskog studija iz ljudskih prava i demokratije u jugoistočnoj Evropi“ (ERMA)

13	dr. Johnu Louisu Espositu profesoru religije, međunarodnih odnosa i islamskih studija na Univerzitetu Georgetown u Washingtonu D. C.,	03.10.2013.	dodjela Počasnog doktorata Univerziteta u Sarajevu kao priznanje za izvanredan doprinos razvoju islamskih studija i promociju međureligijske saradnje..
14	prof. dr. Yasir Suleiman, direktor Centra princa Alwalida za islamske studije na Univerzitetu u Kembrižu,	09.10.2013.	ceremonija dodjele priznanja "Ambasador Univerziteta" i njegovo izlaganje na međunarodnom simpoziju " Od orijentalizma do orijentologije" u čast profesora Esada Durakovića
15	Predstavnici Univerziteta AVANS iz Brede, Nizozemska	12.12.2013.	predstavljena dva aspekta posjete: prvi je projekt saradnja studenata i kompanija pričemu bi studenti kroz boravak u kompanijama u trajanju 1-2 sedmice radili na projektima i tako spojili teoriju i praksi, stekli uvid u upravljenje procesima i kompanijama i upoznali napredne tehnologije. Nizozemski studenti bi boravili u bh kompaniji a bh studenti u kompaniji iz Nizozemske. Drugi aspekt posjete je traženje univerziteta partnera.
16	Predstavnici Ataturk univerziteta Prof. dr. Ugur Yavuz, dekan Fakulteta za komunikacije i prof. dr. Salih Seyhan ,Fakultet za komunikacije, Odsjek žurnalizma	12.12.2013.	za intenziviranjem saradnje dva univerziteta i njeno ozvaničenje kroz potpisivanje sporazuma . Gosti su pozvali predstavnike UNSA na konferenciju univerziteta Evrope i Azije . Izražena je želja za saradnjom u okviru projekata Basileus i Mevlana
POSJETE STUDENATA			
1	studenti Fakulteta za uporabne družbene študije u Novoj Gorici, Slovenija	09.05.2013.	susret sa predstvincima akademske zajednice i razgovarano o aktivnostima i studijskim programima Ekonomskog fakulteta, Fakulteta političkih nauka, Pravnog fakulteta, Fakulteta za javnu upravu i Centra za interdisciplinarnе studije UNSA.

2	studenti i asistenti Pedagoškog fakulteta Univerziteta „Komenski“ u Bratislavi (Univerzita Komenského v Bratislave), Slovačka	29.05.2013.	susret sa predstavnicima Pedagoškog i Filozofskog fakulteta Rektoratu UNSA.
----------	---	-------------	---